

Kejatuhan Dinasti Qing: China Mencari Orde Baharu, 1911-1937

The Fall of Qing Dynasty: China Seeking for New Order, 1911-1937

Suffian Mansor*

Pusat Kajian Sejarah, Politik & Hal Ehwal Antarabangsa, Universiti Kebangsaan Malaysia, Malaysia.

*Corresponding Author: smansor@ukm.edu.my

Abstrak

Kejatuhan Dinasti Qing pada tahun 1911 membawa kepada tamatnya order lama yang bertunjangkan monarki sebagai sumber pemerintahan. Order Lama ini telah lama diguna pakai dan telah berjaya mewujudkan satu bentuk pemerintahan yang teratur dan tersusun. Namun demikian ia mula dicabar pada abad ke-19. Ini kerana ia mula dilihat sebagai penghalang kepada kemajuan di China kerana gagal menghalang masalah dalaman dan luaran di China. Akhirnya usaha digerakan untuk menamatkannya dan memperkenalkan order baharu yang berteraskan kepada idea barat. Walaupun mereka berjaya mengulingkan Dinasti Qing namun masalah menunggu dihadapan apabila republik dibentuk. Ini kerana usaha mengantikan order lama dengan mewujudkan order baharu bukan satu perkara yang mudah. China yang merupakan sebuah negara yang luas dan pelbagai latar belakang bangsa tidak mudah bagi order baharu untuk mengembalikan satu sistem pemerintahan yang stabil semula. Sun Yat-sen yang memimpin gerakan menghapuskan sistem monarki di China mengimpikan satu kerajaan China yang bebas dari pemerintahan mengikut keturunan dan elit. Namun demikian impian beliau ini hanya berjaya mengulingkan Dinasti Qing tetapi gagal melaksanakan pembaharuan politik dan pentadbiran. China selepas kejatuhan Dinasti Qing semakin tidak menentu dalam aspek politiknya. Adakalanya muncul usaha mengembalikan sistem pemerintahan monarki semula. Tidak kurang juga ada pemimpin mewujudkan sistem autonomi wilayah mereka sendiri. Perebutan kuasa dan perang juga meletus untuk meluaskan pengaruh para pemerintah wilayah. Hal ini mendominasi politik China sepanjang tahun selepas revolusi 1911 hingga serangan Jepun keatas China. Kajian ini menggunakan kaedah kajian kualitatif dengan mendekati sumber pertama dan kedua. Dapatan daripada penelitian ini menampakkan bahawa China masih tercari-cari kestabilan kerajaan sehingga meletusnya Perang Dunia Kedua.

Kata kunci: Sun Yat-sen; GMD; Panglima perang; Chiang Kai-shek; PKC.

Abstract

The fall of the Qing Dynasty in 1911 led to the end of the old order which held monarch as a source of government. The Old Order has long been adopted and has successfully established

a form of organized and organized government. However, in the 19th century, it had been challenged. This is because it had been seen as a hindrance to China's progress in failing to prevent internal and external problems in China. Eventually, efforts were made to end it and introduce a new order based on western ideas. Although they succeeded in overthrowing the Qing Dynasty, the problem lay ahead when the republic was formed. This is because trying to replace an old order by creating a new order was not an easy task. China, a vast country with many ethnic backgrounds, is not easy for a new order to restore a stable system of government. The Sun Yat-sen, who led the eradication of the monarchical system in China, dreamed of a Chinese government independent of its lineage and elite. However, this dream only succeeded in overthrowing the Qing Dynasty but failed to implement political and administrative reforms. China, after the fall of the Qing Dynasty, has become increasingly politically uncertain. Occasionally there is an attempt to restore the monarchy system. There are also leaders who have established their own regional autonomy system. The struggle for power and war also erupted to expand the influence of the local governments. It dominated Chinese politics throughout the years following the 1911 revolution to the Japanese invasion of China. This study uses qualitative research methods by approaching the first and second sources. The findings of this study show that China was still seeking the stability of the government until erupted World War II.

Keywords: Sun Yat-sen; GMD; War lords; Chiang Kai-shek; PKC.

PENGENALAN

China hari ini terbentuk daripada satu kesinambungan sejarah yang panjang. Negara ini juga dilihat sebagai sebuah negara yang kuat, disegani dan mempunyai kebijaksanaan dalam pelbagai bidang ilmu. Oleh sebab itu China dihormati oleh negara-negara jiran. Namun demikian sejarah China tidak sepenuhnya gemilang. Satu tahap mereka mengalami kelemahan yang menyebabkan mereka ditahap yang lemah dan membawa kepada pepecahan. Namun putaran kejatuhan dan kegemilangan sering berlaku di China hinggalah abad ke-19. Keadaan pada abad ke-19 berbeza dengan lain-lain zaman kelemahan China. Ini kerana China digegarkan dengan kehadiran kuasa Barat dan munculnya gerakan dalaman. Pemerintah ketika itu iaitu Dinasti Qing gagal menangani pencerobohan kuasa asing. Keadaan ini ditambah dengan masalah dalaman yang mula melibatkan pelbagai kelemahan mengendali pentadbiran negara. Muncul juga masalah petani yang mengalami masalah bencana alam yang membawa kebangkitan mereka melawan Dinasti Qing. Keadaan ini menyebabkan Dinasti Qing dipersalahkan atas masalah-masalah yang timbul di China. Usaha-usaha membaiki China juga gagal menangani penerusan imperialisme asing di China.

Oleh itu berlaku usaha untuk menggulingkan dinasti tersebut. Terdapat beberapa siri pemberontakan untuk menjatuhkan dinasti ini namun kesemuanya gagal. Hanya pada tahun 1911 barulah gerakan ini menampakkan kejayaan menggulingkan Dinasti Qing. Namun demikian pengulingan ini gagal mencapai hasrat dan harapan membaiki masalah di China oleh golongan revolusi pimpinan Sun Yat-sen. Beliau mempunyai idea ke hadapan dalam membina China semula berdasarkan satu order bukan lagi berpaksikan sistem monarki. Namun beliau gagal mengerakkan idea beliau ini kerana gagal mengawal kepimpinan pusat yang mula menggunakan kuasa mereka untuk menguatkan kedudukannya. Hal ini juga membawa kepada kemunculan golongan panglima perang yang cuba menggugat kedudukan kerajaan pusat. Sun Yat-sen pula terpaksa melarikan diri dan mencari perlindungan untuk menjayakan idea politik beliau di China. Artikel ini cuba mengkaji tentang keadaan China selepas Revolusi 1911 hingga 1937. Dalam hal ini cuba melihat bagaimana keadaan politik China yang wujud ketika itu

membawa kesukaran Sun Yat-sen dan Chiang Kai-shek untuk merealisasikan idea beliau. Sebelum pergi jauh perlu dilihat tentang bagaimana tamadun China mewujudkan order dalam pemerintahan mereka.

MANDAT DARI SYURGA

Sejak awal peradaban manusia sistem politik yang unggul dan diiktiraf oleh rakyat akan dicari bagi mewujudkan order dalam sistem pemerintahan. Hal ini tidak asing juga berlaku dalam perkembangan sistem pentadbiran di China. Pada awalnya sistem pemerintahan itu dicipta berdasarkan kelompok puak. Secara beransur-ansur ia berubah kepada satu bentuk yang lebih teratur dan diiktiraf oleh rakyat. Pemerintahan awal di China iaitu Dinasti Shang meletakkan diri mereka sebagai pemerintah ulung dan diiktiraf kerana berjaya menyatukan puak-puak di Lembah Sungai Kuning. Sistem pemerintahan secara monarki dan keturunan mula menjadi pilihan mereka bagi mengekalkan jurai keturunan mereka ditampuk pemerintahan. Apabila ia ditumbangkan oleh Dinasti Chou, pemerintah Chou terpaksa mencari alternatif bagi mengesahkan pentadbiran mereka di China. Maka konsep mandat dari syurga mengesahkan bahawa kezaliman dan ketidak bertanggungjawab pemerintah menyebabkan perlunya rakyat bangkit mengulingkan pemerintah tersebut. Oleh itu secara ritualnya wujud pemerintah baharu yang dikaitkan dengan Anak Syurga. Sebagai tanda-tanda terhadap kelemahan pemimpin itu dilihat dengan berlakunya bencana alam.

Hal ini walaupun dilihat seumpama mitos dan seolah-olah hanya mengesahkan sesuatu tetapi ada kebenarannya kerana pemerintahan yang lemah akan bersikap lalai dan seronok dengan kehidupan mewah mereka serta tidak memperdulikan kebajikan rakyat. Akhirnya segala penjagaan kebajikan rakyat terabai. Akibatnya alam mula menghukum dengan berlakunya banjir besar dan kadang kala kemarau berpanjangan serta serangan serangga keatas tanaman. Hal inilah membawa kepada kebangkitan petani yang menuntut agar pemerintah tersebut ditumbangkan. Dalam sejarah China kebangkitan petani ini amat jelas berlaku. Pemberontakan petani pertama dapat dilihat pada penghujuang Dinasti Qin (221-206 sm). Pemberontakan pada tahun 206 ini diketuai oleh Cheng Seng dan Wu Kuang. Walaupun pemberontakan ini berjaya digagalkan oleh kerajaan tetapi ia membawa kepada kebangkitan lain yang menyebabkan Dinasti Qin menemui penamatnya.¹ Keadaan yang sama juga berlaku keatas Dinasti Xin (9 – 23). Tumbangannya dinasti ini kerana masalah bencana alam yang membawa kepada kesusahan kepada kehidupan petani di Shantung. Walaupun Maharaja Wang Mang seorang yang prihatin terhadap nasib petani tetapi hukum alam membawa beliau gagal menanganinya. Akibatnya petani memberontak yang dikenali sebagai Pemberontakan Mata Alis Merah (*Red Eyebrows*). Walau bagaimanapun nasib Wang Mang tidak baik kerana beliau seorang pemerintah yang cuba melakukan perubahan untuk membantu rakyat tetapi beliau gagal menangani perubahan alam sekitar yang merosakkan kehidupan rakyat.²

Berpandu kepada order ini dinasti di China bersilih ganti dengan yang lama akan menghadapi kelemahan dalam aspek pentadbiran, dan pemerintahan diganti oleh dinasti yang baharu yang akan membantu memulihkan China daripada masalah dalaman dan luaran. Hal ini yang dipegang oleh kumpulan Serban Kuning yang menyatakan bahawa mereka adalah pengganti kepada Dinasti Han (206 sm - 220 m). Slogan mereka untuk memberontak menyatakan bahawa "*the Green Heaven is already dead, the Yellow Heaven will take its place*".³ Slogan ini menunjukkan bahawa mereka boleh mengulingkan pemerintah yang gagal menjalankan tanggungjawabnya untuk kebajikan rakyat. Ramai rakyat menyahut seruan ini yang membolehkan Serban Kuning melancarkan pemberontakan. Walaupun pemberontakan yang dikenali sebagai Pemberontakan Serban Kuning (184-205) dapat digagalkan namun ia menjelaskan bahawa rakyat menentukan pemerintahan dengan kekerasan.

Keadaan sama juga berlaku kepada dinasti terakhir China iaitu Dinasti Qing (1644-1911). Pada awal pemerintahannya maharaja-maharajanya menunjukkan kewibawaan memimpin rakyat China. Namun pada akhir abad ke-18 keadaan berubah dengan berlaku korupsi, penyalahgunaan kuasa, pengumpulan harta kekayaan berlebihan dan membeli pangkat dan sijil kelulusan serta diikuti dengan bencana alam yang menekan penduduk China. Kedatangan kuasa Barat menambahkan tekanan kepada pemerintah Dinasti Qing kerana kedaulatan China mula dicabar. Kuasa asing ini mampu mengenakan perjanjian tidak adil kepada China dengan tuntutan membenarkan candu, kadar cukai yang rendah, membenarkan pembukaan penempatan asing dibina di China, orang asing bebas dari undang-undang China dan pelbagai lagi. Kehidupan penduduk juga mula tertekan menyebabkan beberapa pemberontakan meletus, dan yang terbesar ialah Pemberontakan Taiping (1850-1864). Akibat gagal menangani masalah luaran dan dalaman China maka Dinasti Qing cuba melakukan perubahan dengan membangunkan ekonominya pada tahun 1850 tetapi menghadapi pelbagai masalah dan mencapai sedikit kejayaan dalam bidang ekonomi tetapi bermasalah dalam pembangunan ketenteraan. Satu reformasi pentadbiran dan pemerintahan dilakukan oleh sarjana konfusius iaitu K'ang Yu-wei pada tahun 1898 juga mengalami kegagalan. Selepas Pemberontakan Boxer pada tahun 1900 terdapat usaha membaiki sistem monarki China dengan mencadangkan pembentukan sama ada republik atau sistem raja berperlembagaan. Walaupun siasatan telah dilakukan di luar negara, tinjauan pihak ini hanya menjadi laporan yang disimpan oleh Maharani Balu Cixi yang berkuasa ketika itu.

Tindakan pemerintah Dinasti Qing yang menunjukkan rasa tidak berminat untuk berubah dan menyesuaikan dengan keadaan semasa menyebabkan timbul rasa gelisah sesetengah pemimpin muda China. Malahan China semakin ditekan oleh kuasa asing yang terpaksa membayar ganti rugi besar selepas Pemberontakan Boxer. Salah seorang pemimpin berjiwa nasionalis yang mula mencabar dinasti ini iaitu Sun Yat-sen. Beliau tidak lagi percaya kepada sistem monarki order lama ini, dan berhasrat untuk mengulingkan dinasti tersebut. Beliau juga merangka satu order baharu untuk menggantikan order lama yang tidak lagi sesuai dengan keadaan waktu tersebut. Ini kerana pengalaman beliau di Amerika Syarikat dan Eropah memperlihatkan bahawa sistem di negara Barat itu membantu kemajuan negara tersebut. Pengalaman beliau di Penempatan Asing di Shanghai juga memberi aspirasi beliau bagaimana orang Barat mampu mengendali satu sistem pentadbiran yang baik. Hal ini cuba menjadi inspirasi beliau untuk mengubah China sebagai sebuah negara yang bersifat demokrasi, moden dan membangun.

TIGA PRINSIP RAKYAT

Sun Yat-sen yang dilahirkan pada 1867 di kawasan terpencil di selatan China. Beliau mula mendapat pendedahan dengan pendidikan Barat di Hawaii dan Hong Kong sejak usia kanak-kanak lagi. Beliau ingin melihat China juga maju seperti negara-negara Barat. Oleh itu beliau merangka idea yang boleh digunakan oleh China yang dikenali sebagai Tiga Prinsip Rakyat. Tiga Prinsip Rakyat merupakan idea yang dihasilkan oleh Sun Ya-sen semasa berada di Eropah. Selepas gagal mengadakan pemberontakan pada tahun 1895, beliau mengembara ke Eropah dan mendapati bahawa sistem pemerintahan di sana telah mengalami perubahan kepada sistem demokrasi. Berdasar pengalaman ini beliau mula menyusun idea beliau tentang apa yang perlu diperkenalkan di China bagi menggantikan order lama iaitu sistem monarki. Beliau tidak mengambil sepenuhnya idea yang berada di Eropah tetapi diubah suai dengan keadaan di China. Secara umumnya Tiga Prinsip Rakyat ini ialah:

Nasionalisme (*Min-tsu*)

Orang China perlu disuntik dengan semangat cinta pada negara yang kuat. Atas sebab ini rakyat China yang terdiri pelbagai kaum harus bersatu sebagai satu bangsa yang mempunyai semangat nasionalisme. Langkah seterusnya mereka perlu bersama-sama meruntuhkan order lama, dan dalam hal ini sasaran mereka adalah mengulingkan Dinasti Qing. Secara ringkasnya, prinsip ini menggariskan perkara-perkara berikut:

- i. Kedaulatan keatas tanahair terletak kepada rakyat China.
- ii. Semua kumpulan etnik (Han, Manchu, Tibet, Mongolia dan Islam) adalah warganegara China.
- iii. Hak istimewa kuasa imperialisme harus dihapuskan.⁴

Demokrasi (*Min—ch'uan*)

Dalam konsep demokrasi terdapat perbezaan antara konsep kebebasan China dan Barat. Konsep kebebasan China menekankan untuk perjuangan kebebasan kebangsaan daripada perjuangan kebebasan peribadi. Namun demikian ia juga masih mengekalkan kebebasan peribadi tetapi tidak harus melampau batas. Dalam hal ini kebebasan itu tidak harus membahayakan negara China.⁵ Untuk mencapai kebebasan kebangsaan mereka tidak harus merasa teragak-agak untuk mengorbankan kebebasan peribadi. Bagi mencapai cita-cita demokrasi China ini, empat hak perlu diberikan kepada rakyat China iaitu pengundian untuk semua, pungutan suara dari rakyat, rakyat mempunyai hak untuk melahirkan cadangan mengenai undang-undang dan rakyat juga boleh menukar pemimpin mereka. Dalam prinsip ini beberapa perkara digariskan seperti berikut:

- i. Kedaulatan pemerintahan adalah di bawah rakyat tetapi tugas menjalankannya terletak di tangan orang yang dipilih
- ii. Hak memilih, memanggil, memulakan dan menjalankan pungutan suara harus dijalankan.
- iii. Harus ada lima badan utama kerajaan yang sama kuasa seperti eksekutif, perundangan, kehakiman, peperiksaan dan kuasa mengawal.
- iv. Ia harus mempunyai tiga peringkat untuk mencapai kerajaan berpelembagaan yang sepenuhnya. Peringkat-peringkatnya ialah seperti;
 - a. penubuhan kerajaan tentera – menghapuskan perkara-perkara menindas penduduk China (3 tahun).
 - b. usaha memberi kuasa kepada wilayah dan satu kod undang-undang akan dibentuk untuk menghubungkan kerajaan tempatan dan kerajaan pusat (3 tahun).
 - c. peringkat pemilihan kerajaan oleh penduduk China.⁶

Cara Hidup Rakyat atau *People Livelihood* (Sosialis - *Min-Sheng*)

Dalam prinsip ini keutamaan diberi kepada pembangunan perusahaan milik kerajaan. China harus mempunyai kuasa politik untuk melindungi industri pribumi, agar tidak dicerobohi oleh kuasa asing, dan dikawal oleh mereka. Tanah pula harus dibahagikan kepada semua rakyat secara adil. Secara umumnya, terdapat dua perkara yang disarankan dalam prinsip ini iaitu:

- i. Petani harus memiliki tanah

- ii. Semua perusahaan pengeluaran utama harus dikawal oleh negara.⁷

Berbekalkan idea ini Sun Yat-sen menubuhkan gerakan nasionalisnya bersama-sama perjuang nasionalis lain untuk membentuk Tung Meng-hui. Persatuan ini telah melancarkan beberapa siri pemberontakan. Hanya pada tahun 1911, gerakan ini mencapai kemuncak untuk menggulingkan Dinasti Qing. Revolusi yang tidak sengaja itu bermula apabila berlaku letupan bom di pusat rahsia pemberontak di Wuchang yang telah menyebabkan pemberontakan ini bermula. Pihak kerajaan yang sibuk memadamkan kekacauan di Schezuan terperangkap dengan situasi ini.⁸ Wuchang seolah-olah butang revolusi yang membawa beberapa wilayah juga mengikut memberontak. Sun Yat-sen yang berada di Amerika Syarikat bergegas pulang ke China dan setibanya di China beliau dilantik sebagai presiden sementara.

Dalam keadaan yang tidak menentu ini pihak Istana Qing melantik Yuan Shih-kai menjadi ketua pemerintah tentera untuk menundukkan kebangkitan ini. Beliau menggunakan kedudukannya ini untuk mencari peluang menyelesaikan krisis dalam negara dengan menekan kedua-dua pihak. Beliau berjaya menawan semula Wuchang meminta pihak revolusi berunding dengan beliau. Antara permintaan beliau ialah melantik beliau sebagai presiden sementara dan ibu negeri dikekalkan di Beijing. Pihak revolusi bersetuju dengan syarat meminta sistem monarki dihapuskan. Yuan Shih-kai bersetuju dengan syarat ini. Apabila beliau balik semula ke Beijing, beliau memenuhi syarat diminta oleh pihak revolusi iaitu meminta Maharaja Pu Yi turun takhta tetapi dibenarkan tinggal di Istana Larangan. Pada 12 Februari 1912 secara sah maharaja secara rasmi turun takhta untuk memberi laluan kepada pemerintahan republik.

Kejayaan ini membuka lambaran baharu dalam sejarah China. China telah mengambil sistem pemerintahan demokrasi dengan mewujudkan republik. Pembentukan republik ini memberi kuasa kepada rakyat memilih wakil mereka dalam dewan perundangan dan presiden. Sementara itu Sun Yat-sen melepaskan jawatan presiden sementara beliau untuk memberi laluan kepada Yuan Shih-kai mengambil tempat beliau. Kejayaan membentuk republik dan menggulingkan Dinasti Qing diraikan dengan gembira oleh rakyat. Namun demikian usaha memantapkan republik berdasarkan Tiga Prinsip Rakyat nampak jauh dari hendak dicapai. Ini kerana dalam tempoh selepas revolusi bersejarah itu China mengalami masalah untuk melaksanakan demokrasinya. Hal ini disuarakan oleh Sun Yat-sen kepada Dr. Cantlie:

It is true that the Tai Ching dynasty (Qing dynasty) is "a thing of the past" but the dethronement of the Manchus does not mean the complete salvation of China. We have an enormous amount of work ahead of us, and it must be accomplished in order that she may be ranked as a great power among the family of nations.⁹

Oleh itu hanya menggulingkan Dinasti Qing memberi tugas besar kepada para revolunari untuk membangunkan dan membentuk order baharu China berdasarkan Tiga Prinsip Rakyat.

PEMERINTAHAN AUTOKRATIK

Siapakah Yuan Shih-kai? Beliau seorang pemimpin tentera kerajaan yang banyak membantu dalam mempertahankan China dalam perang seperti Perang China-Jepun (1894-1895). Beliau pernah tertarik dengan idea-idea pembaharuan dibawa oleh seorang reformis China iaitu K'ang Yu-wei untuk memodenkan China. Semasa menjadi Wizurai di Tientsin, beliau mengalakkan pendidikan Barat dan melakukan pemodenan tenteranya.¹⁰ Beliau juga menjatuhkan usaha-usaha pembaharuan dilakukan oleh K'ang Yu-wei pada tahun 1898. Beliau juga pernah dituduh terlibat dalam krisis politik istana semasa pemerintahan Maharaja Kuang-shu. Atas sebab itu pada tahun 1909 beliau telah diarah bersara dari jawatan yang beliau pegang. Nasib beliau kembali menyinar apabila meletusnya Revolusi 1911. Kegagalan beberapa jeneral kerajaan

mengatasi revolusi ini menyebabkan pihak Istana telah memanggil beliau untuk memimpin tentera kerajaan bagi menghapuskan pemberontakan itu. Ini merupakan sebahagian kecil latarbelakang seorang jeneral China yang bercita-cita tinggi. Sebagai seorang bercita-cita tinggi beliau berjaya mengapai cita-citanya apabila menjadi pemimpin nombor satu China. Dalam tempoh pemerintahannya beliau, Menteri Amerika Syarikat di China, Paul S. Reinsch menyatakan satu patah pakatan cukup menggambarkan beliau semasa memerintah China iaitu, *“Republican in title, but an autocrat at heart.”*¹¹

Kata-kata Reinsch ini menyimpulkan keseluruhan pemerintahan Yuan Shih-kai yang banyak mengenyahkan semangat demokrasi dalam perlembagaan republik ketika itu. Pilihan raya pertama dijalankan dicurigai oleh beliau untuk menggantikan kedudukan beliau dari memegang jawatan presiden. Tung Meng-hui distrukturkan semula menjadi Guomintang (GMD). GMD telah menyertai pilihan raya tersebut dan menang dalam pilihan raya tetapi pemimpinnya Chao Chiao-jen tiba-tiba dibunuh di Shanghai. Mahkamah mengendali kes beliau juga gagal menjatuhkan hukuman walaupun pihak berkuasa berjaya menangkap pembunuhnya. Pembunuhnya pula didapati mati dalam penjara. Manakala Yuan Shih-kai menggunakan kedudukannya membuat pinjaman dengan Jepun tanpa kelulusan daripada parlimen. Hal ini menyebabkan bantahan daripada GMD dan parlimen. Akibatnya GMD mengangkat senjata membawa pemberontakan kedua kepada Yuan Shih-kai.¹² Namun demikian revolusi kedua pada tahun 1913 ini berjaya digagalkan, dan Sun Yat-sen terpaksa melarikan diri dari China.

Kegagalan golongan revolusi ini memberi peluang kepada Yuan Shih-kai mendesak parlimen melantik beliau sebagai presiden. Seterusnya beliau menjemput semua wakil setiap wilayah untuk mengubah perlembagaan China. Beliau mengukuhkan lagi kedudukannya apabila persidangan pada 1 Mei 1914 meluluskan perlembagaan baharu China. Perlembagaan ini mematikan demokrasi kerana ia memberi kuasa mutlak kepada presiden. Malahan persidangan ini juga melulus jangka masa jawatan presiden boleh disandang hingga 10 tahun. Seterusnya beliau meneruskan usaha mengembalikan sistem monarki atas desakan anaknya dan nasihat penasihatnya Dr. Frank J. Goodnow. Usaha beliau mendapat sokongan daripada parlimen, akhirnya pada 1916 beliau melantik dirinya sebagai maharaja. Usaha beliau ini mendapat tentangan daripada pengikut dan golongan nasionalis. Akhirnya beliau mengembalikan sistem republik China. Tidak lama selepas itu beliau meninggal dunia. Pemergian beliau tidak mengembalikan dan memulih masalah di China. Keadaan kerajaan pusat selepas beliau meninggal dunia semakin lemah. Calon presiden yang dipilih selepas beliau ini tidak mampu mengukuhkan kuasa pusat.

Malahan Yuan Shih-kai menafikan proses demokrasi dalam pemilihan ini apabila menamakan sendiri siapa seharusnya menjadi pengantinya. Terdapat tiga nama dicalon oleh beliau untuk menggantikan beliau iaitu Duan Qirui, Xu Shichang dan Li Yung-hung. Dua nama awal tersebut menolak dan mereka bersetuju untuk menamakan Li Yung-chang sebagai presiden baharu. Li Yung-hung tidak berupa mengawal bekas pengikut Yuan Shih-kai terutamanya Duan Qirui. Duan Qirui telah dilantik sebagai perdana menteri. Namun, beliau tidak bersependapat dengan Li Yuan-hung dalam banyak hal. Usaha Li Yuan-hung cuba mengembalikan perlembagaan 1913 gagal kerana tidak mendapat dipersetujui oleh Duan Qirui. Kedua-dua pihak juga tidak sependapat dengan penyertaan China dalam Perang Dunia Pertama. Akhirnya Li Hung-chang terpaksa tunduk kepada seorang lagi panglima perang iaitu Chang Hsun yang mahukan mengembalikan sistem pemerintahan monarki. Beliau menabal semula maharaja Qing iaitu Pu Yi sebagai maharaja. Tindakan beliau ini merupakan kes kedua dimana order lama cuba dikembalikan. Namun demikian usaha ini digagalkan apabila Duan Qirui menghalau golongan pro-maharaja ini. Kembalinya Duan Qirui membuat kedudukan beliau semakin berkuasa. Beliau membentuk kumpulan penyokongnya dalam parlimen untuk menguasai kerajaan.

Sementara itu Li Hun-chang melepaskan jawatan presiden dan ditawarkan semula oleh Cao Kun pada awal tahun-tahun 1920an. Li Yuan-hung memberi syarat bahawa golongan panglima perang perlu dihapuskan dan dewan perhimpunan nasional selepas revolusi dikembalikan. Walaupun Cao Kun bersetuju tetapi selepas perlantikan Li Yuan-hung, janji itu tinggal janji. Li Yuan-hung sekali lagi berdepan masalah dan akhirnya beliau dipecat dari jawatan presiden. Cao Kun pula mula menguasai kerajaan. Berlaku perebutan kuasa di peringkat pusat ketika itu yang menyebabkan keadaan tidak menentu di China. Perebutan kuasa ini semakin hebat diperingkat wilayah kerana muncul pelbagai puak-puak panglima perang yang mewujudkan kawasan kekuasaannya yang tidak tertakluk pada kerajaan pusat.

Ketika itu juga muncul pelbagai lagi idea baharu untuk menguatkan China. Ia bermula dengan penerbitan akhbar bertajuk Pemuda Baharu. Akhbar ini diterbitkan pada tahun 1915. Surat khabar ini cuba mencari sebab apakah masalah sebenar berlaku di China sehingga mengenalpasti bahawa belia adalah tulang belakang negara. Mereka ini perlu menggantikan kumpulan yang konservatif dan berfikiran kebelakang. Oleh itu mereka tidak boleh mengharap pemimpin mereka pada ketika itu yang masih lagi tidak mempunyai semangat progresif. Oleh itu minda masyarakat itu haruslah ditukar. Mereka perlu progresif dan berdaya maju untuk membina negara China. Saranan-saranan golongan intelektual ini memulakan satu gerakan pemikiran yang dinamakan Gerakan 4 Mei. Gerakan ini telah membina sikap berani dan sedar tentang masa depan negara China dalam kalangan belia China. Oleh itu apa sahaja isu tentang kedaulatan negara mereka akan diperjuangkan. Hal ini jelas berlaku apabila Perjanjian Versailles yang dianggap oleh penduduk China sebagai usaha membebaskan China daripada kongkongan kuasa asing tidak memberi kesan yang diharapkan. Akibatnya tercetus demonstrasi pelajar di Beijing pada tahun 1919 apabila Perjanjian Versailles yang menamatkan Perang Dunia Pertama telah mengadaikan kedaulatan China di Shantung kepada Jepun. Demonstrasi ini kemudiannya merebak ke bandar-bandar besar China yang lain. Kesan ketara dalam gerakan intelektual dan pelajar ini ialah lahir pelbagai akhbar dan majalah yang menjadi agen penting dalam menyalurkan idea-idea Barat ke China. Pelbagai ideologi diperkenalkan oleh sarjana Barat dan China kepada belia China untuk diamalkan di China. Salah satu idea yang memberi kesan mendalam dan berkekalan kepada China ialah komunisme. Idea yang bersifat egalitarian ini dilihat mampu memberi manfaat kepada China. Namun demikian idea ini masih baharu dan asing bagi penduduk China. Oleh itu ideologi ini mula mempengaruhi rakyat China secara perlahan-lahan, dan membawa kepada pertembungan dengan golongan nasionalis-kapitalis yang rata-rata menyokong gerakan nasionalisme Sun Yat-sen.

PERGOLAKAN WILAYAH

Order baharu yang diperkenalkan oleh Sun Yat-sen semakin jauh dapat dilaksanakan kerana berlaku pula pepecahan wilayah. Keadaan ini berlaku kerana berlaku perebutan kuasa oleh panglima perang dengan meletusnya beberapa siri perang. Peperangan ini lebih besar berlaku pada tahun-tahun 1920an. Kumpulan-kumpulan panglima perang ini sering berbalah antara satu dengan lain, dan cuba mempengaruhi kerajaan pusat. Walaupun kerajaan pusat lemah tetapi ia mempunyai simpanan kewangan yang besar hasil daripada kutipan cukai perdagangan yang dikendali oleh kuasa Barat. Atas sebab itu golongan panglima perang cuba menguasai dan mendominasi kerajaan pusat untuk kepentingan mereka. Mereka menggunakan sistem demokrasi di China terutama parlimen untuk menegaskan kedudukan dan menjaga kepentingan mereka. Ada kalanya berlaku rasuah dalam parlimen bagi mendapat kedudukan sebagai presiden seperti dilakukan oleh Cao Kun. Beliau seorang panglima perang berpengaruh dan telah menundukkan musuhnya iaitu Duan Qirui dalam perang pada tahun 1920. Beliau telah dipilih oleh parlimen sebagai presiden pada tahun 1923 hingga 1924. Tindakan beliau ini menyebabkan perang berlaku. Terdapat tiga kumpulan panglima perang yang berpengaruh iaitu

Zhili, Anhui dan Fengtian. Kumpulan-kumpulan ini berebut kuasa dengan melancarkan peperangan antara satu dengan lain. Akhirnya pada tahun 1920 Anhui dapat ditumpaskan oleh gabungan Zhili dan Fengtian. Hubungan Zhili dan Fengtian juga tidak berpanjangan kerana pada tahun 1922 berlaku pula perang antara mereka yang menyebelahi Zhili. Dua tahun kemudian berlaku peperangan semula antara Zhili dan Fengtian tetapi kali ini Zhili pula ditumpaskan kerana salah seorang orang kuatnya iaitu Feng Yuxiang telah belot dengan kumpulan Zhili. Feng Yuxiang telah mewujudkan kumpulannya sendiri yang dinamakan Guominjun. Terdapat usaha-usaha untuk mengembalikan kesatuan negara apabila Feng Yuxiang menjemput Sun Yat-sen untuk berunding untuk masa depan China.

Sun Yat-sen sejak kegagalan revolusi 1913, cuba memulihkan negara apabila bertapak di selatan. Beliau dibenarkan oleh panglima perang di selatan China untuk memerintah di Canton, namun usaha beliau ini dicurigai oleh para panglima perang yang melindungi beliau. Dua kali beliau telah disingkirkan oleh panglima perang di selatan apabila cuba mengembalikan usaha menyatukan China.¹³ Namun demikian Sun Yat-sen masih mendapat kepercayaan beberapa lagi golongan panglima perang yang berkepentingan. Pada masa yang sama Soviet Union cuba menjalin hubungan dengan Sun Yat-sen. Pada awalnya Adolph Joffe dihantar berunding dengan Sun Yat-sen di Shanghai. Akhirnya Moscow mengambil keputusan untuk membantu Sun Yat-sen dari segi menyusun semula GMD dan tentera GMD. Ramai penasihat Soviet Union dihantar ke China untuk membantu Sun Yat-sen. Kesan sokongan dari Soviet Union ini membantu GMD lebih tersusun dan kuat.

Manakala di utara Feng Yuxiang cuba menyelesaikan masalah China dengan cuba menjemput Sun Yat-sen untuk berunding pada tahun 1924. Sun Yat-sen bersetuju dengan jemputan ini dan telah pergi ke utara untuk berunding dengan pihak utara. Namun demikian kesihatan Sun Yat-sen semakin teruk apabila sampai ke utara. Pada tahun 1925, beliau meninggal dunia.¹⁴ Pemergian beliau tidak sempat menyempurnakan usaha-usaha mewujudkan order baharu China yang cuba menggantikan sistem monarki. Republik yang beliau bina masih lagi gagal berfungsi dengan baik. Ia hanya pada nama sahaja tetapi tidak berfungsi sebagai sebuah pemerintahan yang diimpikan oleh beliau. Tambah memburukkan keadaan China mengalami pepecahan dalaman yang semakin serius dengan meletusnya perang yang tidak mempunyai penghujung.

Dalam hal ini terdapat dua alternatif untuk mengembalikan order baharu di China. Pertama pengganti Sun Yat-sen dibawah pimpinan Chiang Kai-shek cuba meneruskan legasi Sun Yat-sen dengan bantuan Soviet Union. Hubungan GMD dan Soviet Union yang telah terjalin semasa Sun Yat-sen telah membuahkan hasil dengan banyak bantuan diberi oleh Soviet Union dalam bentuk latihan tentera dan nasihat oleh penasihat Soviet Union. Hal ini mengukuhkan kedudukan GMD selepas kematian Sun Yat-sen. Apabila sudah terbinanya kekuatan tentera ini memudahkan Chiang Kai-shek mengembalikan order baharu di China. Beliau melancarkan gerakan penyatuan menerusi ketenteraan yang dikenali sebagai Gerakan Ekspedisi ke Utara.

Alternatif kedua pula ideologi komunis mula mendapat tempat dalam kalangan beliau China. Mereka ini begitu bersemangat kerana terdapat ramai golongan beliau menyokong mereka. Mereka juga tidak begitu teruja dengan Sun Yat-sen kerana kegagalan Revolusi 1911 memburukkan keadaan di China. Mereka amat tertarik dengan idea komunis boleh menjadi alternatif untuk menggantikan order lama dan mengembalikan kesejahteraan dan keamanan di China. Mereka ini agak keberatan untuk bergabung dengan GMD yang dianggap telah gagal untuk mengembalikan keamanan dan kesejahteraan China selepas 1911. Namun Comintern mempunyai hasrat besar untuk mendesak Parti Komunis China (PKC) yang baharu sahaja tertubuh pada awal tahun 1920an untuk bersatu dengan GMD. Atas desakan ini maka ahli komunis China telah bersetuju menyertai GMD secara individu untuk menawan jentera parti tersebut. Akhirnya pihak komunis terpaksa mengikut rentak GMD dibawah Chiang Kai-shek.

Dengan kata lain alternatif pertama diguna pakai untuk menyatukan China dengan pihak komunis cuba mencari ruang untuk mempengaruhi GMD.

PENYATUAN LONGGAR

Kekacauan dan peperangan berterusan oleh golongan panglima perang gagal mengembalikan keamanan, kesejahteraan dan kemakmuran China. Malahan pertengahan tahun 1920an, keadaan semakin gawat dengan peperangan berterusan oleh golongan panglima perang. Malahan wilayah ditakbir terpisah dengan kuasa kerajaan pusat dengan panglima perang mengenakan cukai, mengeluarkan wang dan mengadakan hubungan luar tanpa melalui kerajaan pusat. Manakala rakyat dibawah kekuasaannya dipaksa membantu panglima perang untuk melancarkan peperangan. Nasib mereka dibawah pemerintahan golongan panglima ini bertambah sukar apabila peralatan untuk kehidupan mereka juga dirampas bagi membantu pihak panglima perang dalam memenangi peperangan mereka. Hal ini menunjukkan bahawa usaha-usaha panglima perang ini gagal mendatangkan faedah kepada kerajaan malahan menimbulkan rasa kurang senang rakyat. Golongan panglima perang ini juga menanam candu untuk menampung perbelanjaan mereka. Penduduk China juga dipaksa menanam candu dan cukai akan dikenakan keatas mereka.¹⁵

Dalam hal ini Chiang Kai-shek mengambil kesempatan untuk menundukkan semua panglima perang yang berperang. Usaha beliau ini mendapat sokongan dari pihak komunis yang bekerjasama dengan GMD. Kempen penyatuan menerusi hujung senjata ini dinamakan sebagai Ekspedisi ke Utara. Idea ini memang sudah lama diimpikan oleh Sun Yat-sen tetapi dihalang oleh panglima peranga. Ini kerana Sun Yat-sen tidak mempunyai kekuatan tentera dan kewangan bagi mengerakkan usaha awal ini. Oleh itu setelah mendapat dokongan dan sokongan Soviet Union maka GMD bersedia untuk mengerakkan ekspedisi ini. Ini kerana mereka telah mempunyai kadet-kadet tentera terlatih dari Akademi Whampao. Usaha mereka ini lebih senang kerana golongan panglima perang berperang di utara berperang sesama mereka. Oleh itu mereka berjaya mengempur golongan panglima perang dan menawan satu persatu wilayah China dari pegangan golongan Panglima Perang. Kejayaan awal ini menarik beberapa panglima perang menyokong Ekspedisi ke Utara. Mereka ini ialah Feng Yuxiang dan Yan Xishan. Feng Yuxiang merupakan seorang panglima perang yang pernah menjemput Sun Yat-sen untuk menyusun negara tetapi gagal apabila Sun Yat-sen meninggal dunia. Manakala Yan Xishan pula merupakan panglima perang di wilayah Shanxi yang memerintah wilayah tersebut secara bebas. Mereka berdua ini telah membantu Chiang Kai-shek menawan Beijing.

Sokongan ini membantu Chiang Kai-shek berjaya menyatukan China secara kerjasama dengan pihak panglima perang. Beliau kemudiannya memindah ibu negeri ke Nanking dan kerajaannya dikenali sebagai kerajaan nasionalis. Walaupun ekspedisi ini dianggap sebagai berjaya menyatukan China tetapi sebuah order baharu masih lagi memerlukan sokongan daripada pelbagai pihak. Ini kerana secara realitinya, pada tahun 1928, Chiang Kai-shek hanya menguasai wilayah antara Nanking dan Shanghai.¹⁶ Beliau banyak melakukan usaha untuk berkompromi dengan pihak musuhnya yang mahu bekerjasama dan mengakui kerajaannya. Terdapat beberapa situasi berlaku keatas penguasaan beliau di China. Pertama GMD gagal mengawal penyokongnya dalam kalangan panglima perang. Panglima perang ini mengambil kesempatan untuk kekal bebas daripada pemerintahan pusat iaitu Nanking. Oleh kerana masih ada kebebasan beberapa wilayah maka konsep negara yang bersatu gagal dijalankan. Contohnya di wilayah Guangxi, Guangdong, Henan dan Hubei dikuasai oleh panglima perang Li Tsung-jen dan Li Chi-Ch'en.¹⁷ Malahan Chiang Kai-shek mengambil pendekatan sederhana seperti memberi bantuan kewangan kepada bekas jeneral panglima perang untuk melepaskan kekuasaan mereka di wilayah China. Perkara ini berlaku keatas Han Fu-chu. Beliau merupakan bekas penyokong Panglima Perang Fang Yuxiang tetapi bertindak bebas memerintah wilayah

kekuasaannya di Shantung. Sebagai seorang gabenor beliau mengakui kekuasaan di Nanking tetapi mencurigai tindakan kerajaan Chiang Kai-shek untuk mengambil wilayah kekuasaan beliau.¹⁸

Kedua Chiang Kai-shek terikat dengan sokongan kapitalis yang menyokong beliau menawan Shanghai. Malahan golongan ini memberi bantuan kewangan kepada GMD untuk mengukuhkan kedudukannya di China. Oleh itu beliau gagal menjaga kebajikan sebahagian besar penduduk yang tinggal di luar bandar. Mereka ini sebahagian besarnya adalah golongan petani miskin yang terikat oleh tuan tanah dan menyewa tanah untuk hidup. Ketiga terpaksa tunduk kepada kuasa asing terutama Jepun. Penguasaan Jepun di utara China tidak diganggu oleh Chiang Kai-shek kerana ia akan membahayakan kedudukan beliau di Nanking. Hal ini dinyatakan oleh beliau semasa Jepun menyerang China pada tahun 1937 bahawa:

*In view of the fact that large numbers of Japanese troops have been despatched from Manchuria, Korea and Japan proper to Tientsi, Fengtai and elsewhere in preparation for a war on large scale, the Chinese Government is compelled to move troops as precautionary measures – solely for self-defence and not starting hostilities.*¹⁹

Kenyataan Chiang Kai-shek ini menunjukkan bahawa mereka tidak mempunyai dasar memerangi tentera Jepun tetapi lebih memberi tumpuan untuk pertahanan diri. Oleh itu apabila Jepun menawan Manchuria, Chiang Kai-shek tidak mampu bertindak dan hanya berharap agar Liga Bangsa-bangsa Bersatu (LBB) untuk bertindak. Sebelum serangan Jepun itu juga, Jepun telah menawan Manchuria pada tahun 1931.²⁰ Selepas itu Manchuria dipisahkan dengan China dengan pembentukan negara baharu iaitu Manchukuo. Manakala bekas maharaja iaitu Pu Yi ditabal semula sebagai maharaja di Manchuria.²¹ Usaha Jepun ini dilihat mengganggu proses memantapkan order baharu yang cuba dijalankan oleh kerajaan nasionalis. Kerajaan nasionalis tidak mampu menghalang pembentukan negara baharu yang mengamalkan sistem monarki semula.

Keempat Chiang Kai-shek mencipta musuh baharu iaitu komunis. Tindakan memerangi komunis yang bekerjasama dengan beliau menyebabkan komunis menjadi duri dalam daging pemerintahan Chiang Kai-shek. Di pihak komunis mereka juga mempunyai pemahaman berbeza untuk memperjuangkan ideologi mereka. Kumpulan pertama lebih condong kepada perjuangan komunis mengikut ajaran Karl Mark. Perjuangan ini lebih kepada usaha bawah tanah untuk mengerakkan golongan buruh yang dikaitkan dengan proletariat. Namun demikian usaha ini tidak begitu berjaya kerana telah ditindas oleh kerajaan nasionalisme. Kumpulan kedua percaya bahawa perjuangan perlu bermula di luar bandar dan bukannya bandar untuk menegakkan ideologi komunis di China. Tokoh komunis terkenal dalam gerakan ini ialah Mao Tse-tung. Beliau telah membina formula kekuatan komunis di luar bandar. Malahan pihak komunis juga menawarkan alternatif kepada rakyat China untuk mewujudkan negara yang menjaga kebajikan rakyat. Sikap anggota komunis yang mesra rakyat dan tidak merampas harta rakyat amat dihargai oleh rakyat. Malahan pihak komunis juga membahagi-bahagikan tanah kepada semua petani dengan adil. Pendidikan juga diberi oleh pihak komunis kepada petani.²² Ikatan tradisional seperti perkahwinan dirancangan oleh keluarga dihapuskan. Wanita juga diberi kebebasan dalam pelbagai bidang. Rancangan ini telah dijalankan oleh komunis semasa di kerajaan komunis di Kiangsi yang dikenali sebagai Soviet Kiangsi.²³

Walaupun mereka kemudiannya diserang oleh tentera kerajaan tetapi berjaya melolos diri dan melakukan perjalanan jauh ke Yanan.²⁴ Di Yanan juga formula sama dilakukan oleh komunis untuk membantu rakyat China. Malahan mereka menggunakan kesempatan serangan Jepun keatas Manchuria dengan slogan nasionalisme untuk melawan imperialisme Jepun. Secara tidak langsung slogan ini berjaya melemahkan semangat tentera GMD apabila mereka mengepung Yanan. Panglima Perang Chang Hsueh-liang melambatkan usaha mengepung dan

menyerang pihak komunis di Yanan.²⁵ Akibatnya berlaku peristiwa Sian yang membawa penculikan Chiang Kai-shek pada tahun 1936.²⁶ Akhirnya perjuangan untuk membentuk order baharu masih lagi mengalami kelemahan ketara dan ditambah dengan meletusnya Perang Dunia Kedua yang melambatkan usaha kesejahteraan bagi rakyat China selepas tamatnya Dinasti Qing.

KESIMPULAN

Apabila order lama dibawah sistem monaki jatuh di China, ia cuba diganti dengan order baharu bercirikan sistem pemerintahan Barat. Idea ini cuba diketengah oleh Sun Yat-sen. Idea beliau menerusi Tiga Prinsip Rakyat satu yang ideal dan amat bersesuaian dengan keadaan di China. Namun demikian ia gagal difahami atau tidak difahami oleh rakyat dan pemimpin China. Ini kerana atas sebab kuasa maka mereka tidak melihat apa yang dibawa oleh Sun Yat-sen itu sesuai dengan China. Malahan Yuan Shih-kai masih berpegang kepada konsep raja mutlak dan menerapkan unsur-unsur itu dalam sistem pentadbiran dan pemerintahan China. Oleh itu sepanjang pemerintahannya ciri-ciri monaki mutlak dimasukkan dalam pemerintahan seperti pemerintahan presiden sebagai berkuasa penuh dan tanpa hadnya. Hal ini mematikan usaha menjayakan demokrasi di China. Gagal memahami sistem demokratik ini membawa kepada munculnya usaha mengembalikan sistem monaki penuh di China. Sistem ini dua kali cuba dikembalikan pertama oleh Yuan Shih-kai dan kedua oleh Chang Tsun. Ini menunjukkan bahawa mereka mempercayai bahawa sistem Mandat Dari Syurga dan Anak Syurga perlu dikembalikan semula. Namun demikian ia tidak diterima oleh banyak pihak apabila cadangan itu digugurkan.

Keadaan China semakin tidak menentu apabila kerajaan pusat tidak mempunyai peranan penting. Malahan munculnya pentadbiran wilayah yang kuat dibawah panglima perang. Hal ini mengenang semula bagaimana runtuhnya satu sinasti China zaman lalu membentuk pepecahan wilayah yang dikuasai oleh dinasti-dinasti berbeza. Hal ini berulang balik apabila munculnya zaman panglima perang. Mereka ini menggunakan kuasa dan kekuatan tentera seperti zaman Dinasti Zhou Timur yang berperang antara satu sama lain. Oleh itu keadaan ini membawa adanya unsur menyatukan semula apabila munculnya GMD dibawah Chiang kai-shek. Walaupun Chiang Kai-shek mampu menyatukan semula China dan mendapat pengiktirafan dunia tetapi kerajaan amat lemah menguasai wilayah-wilayah yang mesra kerajaan dan melawan kerajaan. Ini kerana ada sekutu-sekutunya sendiri enggan menjayakan usaha penyatuan secara pentadbiran dalam sebuah negara berdaulat. Oleh itu mereka kekal bebas walaupun masih mempunyai hubungan baik dengan kerajaan nasionalis. Manakala yang berseteru dengan mereka iaitu komunis mempunyai rancangan tersendiri untuk membentuk order baharu di China. Ini kerana mereka cuba membantu rakyat khususnya petani untuk menikmati kehidupan yang sempurna.

Manakala pencerobohan Jepun keatas Manchuria merumitkan usaha mengembalikan order baharu ini di China. Jepun bukan sahaja menghalang penyatuan secara lengkap di China tetapi menghalang kerajaan nasionalis mengganggu wilayah pengaruh mereka di utara China. Chiang Kai-shek yang mempunyai harapan besar untuk memulihkan China hanya mampu mengerakkan usahanya di kawasan kekuasaannya. Hal ini mengakibatkan dirinya tersepit antara ingin memodenkan negaranya atau berhadapan dengan tentera Jepun. Bagi komunis mereka menggunakan isu ini untuk menaikkan semangat nasionalisme rakyat China. Oleh itu usaha menggantikan order lama yang bertahan berkurun-kurun sukar diganti dengan sistem demokrasi ala Barat di China. Ia memerlukan masa yang cukup panjang untuk China memahami dan melaksanakan sistem pemerintahan ini. Apa yang boleh dilihat sepanjang tempoh tersebut ialah kesukaran mencari alternatif dalam mewujudkan order baharu di China. Keadaan ini menunjukkan bahawa ketiadaan unsur yang boleh menggantikan Mandat Dari Syurga dan Anak Syurga menyukarkan order baharu dapat dilaksanakan. Unsur demokrasi

mempunyai banyak kelemahan sehingga ia mudah dimanipulasi oleh golongan tentera. Oleh itu sesiapa ada senjata akan kuat dan mampu mentadbir negara. Ini menunjukkan undi rakyat marhean tidak mendapat tempat dalam penentuan sesebuah kerajaan. Pemilihan pemimpin adalah dihujung senjata dan siapa mempunyai tentera yang kuat akan memerintah.

NOTA

- 1 Suffian Mansor, *Tamadun China*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 2013, hlm.71.
- 2 Hans Bielenstein, "Wang Mang, the restoration of the Han Dynasty, and Later Han," dalam Denis Twitchett and Michael Loewe (eds.), *The Cambridge History of China, Volume 1: The Ch'in and Han Empires, 221 B.C. – A.D. 220*, Cambridge: Cambridge University Press, 1986, hlm.243.
- 3 B. J. Mansvelt Beck, "The Fall of Han," dalam Denis Twitchett and Michael Loewe (eds.), *The Cambridge History of China, Volume 1: The Ch'in and Han Empires, 221 B.C. – A.D. 220*, Cambridge: Cambridge University Press, 1989, hlm.368.
- 4 Samuel C. Chu, "The Three Principles of the People and Political Developments: Thoughts on Democracy in the Republic of China and the People's Republics of China," King-yuh chang (ed.), *The Impact of the Three Principles of the People on China*, (Institute of International Relations National Cheng Chi University, Taipei, Monograph Series No.34, 1988, hlm.4.
- 5 Paul Myron Anthony Linebarger, *The Political Doctrines of Sun Yat-sen: An Exposition of the Sun Min Chu I*, Wesport, Connecticut: Greenwood Press, 1973, hlm.99.
- 6 Samuel C. Chu, "The Three Principles of the People and Political Developments: Thoughts on Democracy in the Republic of China and the People's Republics of China," hlm. 4.
- 7 *Ibid.*, hlm.5.
- 8 FO371/1095 Enclosure 1 in Sir John Jordan's No.427 of November 6, 1911, Translation of Edit, Penitential Edict, Gazette of October 30, 1911.
- 9 James Cantlie and C. Sheridan Jones, *Sun Yat Sen and the Awakening of China*, New York: Fleming H. Revell Company, 1912, hlm.65.
- 10 Frank J. Goodnow, "The Adaptation of a Constitution to the Needs of a People", *Proceedings of the Academy of Political Science in the City of New York, Vol.5, No.1, Revision of the State the State Constitution. Part 1* (Oct., 1914), The Academy of Political Science, hlm.31.
- 11 Paul S. Reinsch, *An American Diplomat In China*, New York: Doubleday, Page & Company, 1922, hlm.1.
- 12 Frank J. Goodnow, "The Adaptation of a Constitution to the Needs of a People", hlm.32.
- 13 Usaha Sun Yat-sen menyatukan China telah menyebabkan Panglima Perang Lu Jung-t'ing menyingkir beliau pada 1918. Lihat Hans J. van de Ven, *War and Nationalism in China, 1925 – 1945*, London: Routlge Curzon, 2003, hlm.69. Sementara itu Panglima Perang Ch'en Chiu-meng yang menyokong Sun Yat-sen pada awalnya pula menyingkirkan beliau apabila tidak bersetuju dengan gerakan menyelamatkan perlembagaan oleh Sun Yat-sen. Pada tahun 1922, ibu pejabat Sun Yat-sen telah dibom tetapi Sun Yat-sen sempat melarikan diri. C. Martin Wilbur, *Sun Yat-sen: Frustrated Patriot*, Columbia University Press, New York, 1976, hlm.32.
- 14 *The North China Herald*, 14 March 1925, hlm.421.
- 15 John C. McGowan, "US and British Media Perceptions of Warlord Era China from 1920-1928", A Paper submitted for the degree of Bachelor of Arts at Kalamazoo College, 2012, hlm.16-17.
- 16 AIR5/749, Daily Intelligence Report No.181,22 June 1926.
- 17 Immanuel C. Y. Hsu, *The Rise of Modern China, Third Edition*, Oxford University Press, Oxford, 1983, hlm.541.
- 18 WO106/5315, Report on the Situation in Northern and Western China Captain J. V, Davidson-Houston, General Staff, 16th July, 1936.
- 19 FO676/327, From H. M. Ambassador at Nanking to Foreign Office, 15th July, 1937.
- 20 CHAS/MCP/37, *This Memorandum is for Information and not for publication*, Dairen, November 30, 1931, hlm.4.
- 21 *The North China Herald*, 17 November 1931, hlm.226.

²² *China Today*, October 1934, hlm.13.

²³ Lucien Bianco, *Origins of the Chinese Revolution, 1915-1949, Revolution in Modern China*, Stanford: Stanford University Press, 1993, hlm.46.

²³ *Ibid.*, hlm.63.

²⁴ *Chinese Affairs*, 31 Oktober 1934, hlm.217.

²⁵ *The China Critic*, Vol.XV No.13, hlm.295.

²⁶ *The North China Herald*, 30 Desember 1936, hlm.522.

RUJUKAN

- AIR5/749, Daily Intelligence Report No.181,22 June 1926.
- Beck, B. J. Mansvelt. 1986. "The Fall of Han." In *The Cambridge History of China, Volume 1: The Ch'in and Han Empires, 221 B.C. – A.D. 220*, edited by Denis Twitchett and Michael Loewe. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bianco, Lucien. 1993. *Origins of the Chinese Revolution, 1915-1949, Revolution in Modern China*. Stanford: Stanford University Press.
- Bielenstein, Hans. 1986, "Wang Mang, the restoration of the Han Dynasty, and Later Han." In *The Cambridge History of China, Volume 1: The Ch'in and Han Empires, 221 B.C. – A.D. 220*, edited by Denis Twitchett and Michael Loewe. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cantile, James and C. Sheridan Jones. 1912. *Sun Yat Sen and the Awakening of China*. New York: Fleming H. Revell Company.
- CHAS/MCP/37, *This Memorandum is for Information and not for publication*, Dairen, November 30, 1931.
- China Today*. 1934. October.
- Chinese Affairs*. 1934. Oktober.
- Chu, Samuel C. 1988. "The Three Principles of the People and Political Developments: Thoughts on Democracy in the Republic of China and the People's Republics of China." *The Impact of the Three Principles of the People on China*, edited by King-yuh chang. (Institute of International Relations National Cheng Chi University, Taipei, Monograph Series No.34.
- FO371/1095 Enclosure 1 in Sir John Jordan's No.427 of November 6, 1911, Translation of Edit, Penitential Edict, Gazette of October 30, 1911.
- FO676/327, From H. M. Ambassador at Nanking to Foreign Office, 15th July, 1937.
- Goodnow, Frank J. 1914. "The Adaptation of a Constitution to the Needs of a People", *Proceedings of the Academy of Political Science in the City of New York, Vol.5, No.1, Revision of the State the State Constitution. Part 1* (Oct.), The Academy of Political Science, hlm.27-38.
- Hsu, Immanuel C. Y. 1983. *The Rise of Modern China, Third Edition*, Oxford University Press, Oxford.
- Linebarger, Paul Myron Anthony. 1973. *The Political Doctrines of Sun Yat-sen: An Exposition of the Sun Min Chu I*, Wesport, Connecticut: Greenwood Press, 1973.
- McGowan, John C. 2012. "US and British Media Perceptions of Warlord Era China from 1920-1928", A Paper submitted for the degree of Bachelor of Arts at Kalamazoo College, 2012.
- Reinch, Paul S. 1922. *An American Diplomat In China*, New York: Doubleday, Page & Company.
- Suffian Mansor, 2013, *Tamadun China*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- The China Critic. Vol.XV No.13.
- The North China Herald*. 1925. 14 March.
- The North China Herald*. 1931. 17 November 1931.
- The North China Herald*. 1936. 30 Disember.
- Ven, Hans J. van de. 2003. *War and Nationalism in China, 1925 – 1945*. London: Routlge Curzon.
- Wilbur, C. Martin. 1976. *Sun Yat-sen: Frustrated Patriot*, Columbia University Press, New York.
- WO106/5315, Report on the Situation in Northern and Western China Captain J. V, Davidson-Houston, General Staff, 16th July, 1936.

Published online: 29 April 2020